UUTISET

Kehno grillisää uhkaa Atrian sianlihan tuottajahintoja

Sianlihantuotanto Euroopassa on edelleen kasvussa ja ylitarjonta pahenee.

Elintarvikeyhtiö Atrian liikevaihto kärsi huhti–kesäkuussa kehnosta grillauskaudesta. Toimitusjohtaja **Juha Gröhnin** mukaan yhtiöllä on nyt paine laskea tuottajahintoja, mikäli huono tilanne jatkuu.

"On erittäin vaikea nähdä perusteita tuottajahintojen nostolle."

Gröhn myöntää, että tilanne on vaikea, sillä viileästä kesästä kärsinyt viljasato uhkaa nostaa alkutuotannon kustannuksia.

Atrian mukaan kotimaan voittoa painaa kansainvälisten lihamarkkinoiden ylitarjonnasta johtuva hintojen lasku. Sianlihantuotanto Euroopassa on edelleen kasvussa.

Kiinan kysyntä on kasvanut paikkaamaan Venäjän tuontikieltoa, mutta se ei vielä riitä.

Liikevaihto painui

Atrian liikevaihto laski huhti–kesäkuussa 9,1 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. 338 miljoonan liikevaihto on 34 miljoonaa euroa pienempi kuin vertailuajankohtana. Osan laskusta selittää Falbygdens-juustoliiketoiminnan myyminen Arlalle.

Konsernin liikevoitto oli 8 miljoonaa euroa eli 2,5 prosenttia liikevaihdosta. Liikevoittoon sisältyy yhteensä 2 miljoonaa euroa kertaluonteisia eriä.

Suomessa Atrian huhti–kesäkuun liikevaihto laski 13 miljoonaa euroa. Liikevaihto painui 234 miljoonaan euroon, mikä Atrian mukaan johtuu kuluttajakysynnän heikentymisestä.

Liikevoittokaan ei kehittynyt toivotusti. Se jäi 5 miljoonaan euroon, kun se viime vuoden toisella neljänneksellä oli 6 miljoonaa.

Venäjällä kasvua

Venäjällä Atrian liikevaihto paikallisessa valuutassa kasvoi 6,8 prosenttia edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna. Kasvu johtui hinnankorotuksista. Euroissa liikevaihto putosi 4 miljoonaa.

Atria myi kesäkuussa venäläisen tytäryhtiönsä 5 miljoonalla eurolla. Kauppa näkyy 0,6 miljoonan euron kertaluontoisena eränä. Yhtiö omisti Moskovan lähistöllä sijaitsevan maatilan kiinteistöineen.

Koko ensimmäisellä vuosipuoliskolla tammikuusta kesäkuuhun konsernin liikevaihto laski 6,6 prosenttia 652 miljoonaan euroon.

MATTI RIITAKORPI
KATJA SAHLSTEDT

MARKKU VUORIKARI

Ahvenanmaalaislehmien maidosta kilpaillaan. Nämä lehmät on kuvattu pari vuotta sitten Föglössä Katarina ja Roger Fellmanin pihatossa.

Ahvenanmaan 36 maitotilasta 9 siirtyy Arlan leiriin

Arla Suomi tiedotti tiistaina aloittavansa elokuussa yhteistyön noin kymmenen ahvenanmaalaisen maidontuottajan kanssa.

Yhteistyön teki Arlan mukaan mahdolliseksi se, että Ahvenanmaan maidontuotanto on viime vuosina kasvanut kymmenillä prosenteilla.

"Lähdimme liikkeelle tuottajien toiveesta", Arlan hankintajohtaja **Sami Kilpeläinen** kertoo. Tuottajat ovat Arlan mukaan olleet yhteydessä yritykseen jo yli vuosi sitten.

Kilpeläinen toteaa, että yrityksellä on valmius ottaa Ahvenanmaalta lisää tuottajia.

Neljännes tiloista vaihtaa leiriä

Ahvenanmaalla toimii yksi meijeri, osuuskuntapohjainen Ålandsmejeriet. Maakunnan kaikki 36 maitotilaa ovat sen omistaja-tuottajia.

Meijerissä käsitellään tänä vuonna noin 17,5 miljoonaa litraa maitoa. Kapasiteetti riittäisi helposti tuplamäärään.

Arla houkutteli tuottajia hinnalla. Ålandstidningen-lehden mukaan se tarjoaa 38 sentin sisäänostohintaa ja ilmaisia siemennyksiä.

Ålandsmejeriet taas laskee tuottajahintansa elokuun alussa 35 sentistä 33 senttiin, toimitusjohtaja **Johannes Snellman** ja myyntijohtaja **Stefan Blomqvist** vastaavat MT:n kirjallisesti lähettämiin kysymyksiin. Syynä on vaikea markkinatilanne.

"Saimme tiedon myöhään tiistaina Arlalta. Sen mukaan yhdeksän tilaa siirtyy heille. Emme vielä tiedä, mistä tiloista on kysymys", he kertovat.

Snellman ja Blomqvist arvioivat, että meijerin vastaanottama maitomäärä vähenee noin kolme miljoonaa litraa vuodessa. Tilanteen vaikutuksia tuotantokapasiteettiin, kannattavuuteen tai työntekijöiden määrään he eivät vielä osaa arvioida.

"Pahimmassa tapauksessa voi olla erittäin vaikeaa jatkaa omaa meijeritoimintaa Ahvenanmaalla, jos suuria raakamaitomääriä viedään täältä pois."

Snellman ja Blomqvist arvelevat, että Arlan toimittajiksi siirtyvät tilat luopuvat osuuskunnan jäsenyydestä.

SATU LEHTONEN

SAMI KARPPINEN

Palveluyritystä vetävä Anne Hakkarainen pitää saavutettavuutta kohtalonkysymyksenä maaseudun yritystoiminnalle.

Kivijärvi putosi joukkoliikenteen tavoittamattomiin

KIVIJÄRVI (MT)
Bussiyhteydet Kivijärvelle taukosivat alkukesästä. Kunta putosi kokonaan julkisen joukkoliikenteen ulkopuolelle.

Bussit eivät Keski-Suomessa kulje tällä hetkellä myöskään Kannonkoskelle, Kinnulaan ja Luhankaan.

Joukkoliikenneyhteyksien tavoittamattomiin ovat jääneet myös Saarijärven Pylkönmäki ja Toivakan kirkonkylä.

"Vaadimme vain tasa-arvoista kohtelua"

Kivijärven "Matkabaaria", pyörittävä **Leena Pekkarinen** pitää maaseudun heikkeneviä liikenneyhteyksiä ongelmana.

Matkabaarissa eli Kivijärven Grillikahvio Oy:n tiloissa toimii matkahuolto, grilli ja Alkon tilauspalvelu.

"Näin huonoa tilannetta ei koskaan ole ollut, vaikka olen Kivijärvellä yli 30 vuotta ollut yrittäjänä. Koko kesänä ei ole ollut julkista liikennettä."

Pekkarisen mielestä vähintään yhden bussiyhteyden olisi kuljettava kesälläkin Kivijärvelle saakka.

"Kyllä tämä ihmisten liikkumista hankaloittaa merkittävästi. Kaikilla ei ole omaa autoa tai ajokorttia. Lähin bussiyhteys kulkee nyt Karstulaan."

Pekkarisen mielestä kysymys on ennen kaikkea ihmisten välisestä tasa-arvosta.

> Monet asiakkaamme eivät omista autoa, vaan käyttävät mieluummin linja-autoa. Kun tänne ei ole junayhteyksiä ja nyt bussikaan ei enää kulje, aletaan olla umpikujassa.
>
> ANNE HAKKARAINEN

"Maaseutua autioitetaan nyt kovasti, mutta kyllä me ollaan ihan samanarvoisia ihmisiä täälläkin. Vaadimme vain tasa-arvoista kohtelua. Poliitikot puhuvat koko maan asuttuna pitämisestä, mutta ei tällainen asuttamiselta vaikuta, kun linja-autovuorotkin lopetetaan."

Yrittäjä ei ole saanut vielä tietoa, palaavatko bussiyhteydet syksyllä.

"Ei meillä näistä mitään kerrota. Ainakaan netissä asiasta ei ole vielä tiedotettu."

Kolaus lomakylän kesäsesonkiin

Kivijärvellä toimivan palveluyrityksen VilliPeura Oy:n toimitusjohtaja **Anne Hakkarainen** katsoo, että julkisen liikenteen taukoaminen kesäksi on kova kolaus alueen loma- ja matkailuyrityksille.

"Kesäsesonki on ylivoimaisesti vuoden vilkkainta aikaa esimerkiksi Hannunkiven Lomakylä Oy:lle, jonka majoitusja muista palveluista vastaan. Kun bussit eivät kulje, monet potentiaaliset kävijät suuntaavat muihin kohteisiin", Hakkarainen valittelee.

Yrityksen majoituskapasiteetti on 188 henkeä. Kävijöitä on kesäaikaan riittänyt, mutta pelkona on, että erityisesti pääkaupunkiseudulta saapuvat asiakkaat jäävät jatkossa tulematta.

"Kyseessä on leimallisesti luontomatkailukohde. Monet asiakkaamme eivät omista autoa, vaan käyttävät mieluummin linja-autoa. Kun tänne ei ole junayhteyksiä ja nyt bussikaan ei enää kulje, aletaan olla umpikujassa."

Hakkaraisen mielestä maaseutukuntien saavutettavuus on elinehto paikalliselle yritystoiminnalle.

"Jollakin tavalla pitäisi nämä syrjäseutujenkin liikkumismahdollisuudet turvata myös niille, joilla ei ole mahdollisuutta tai jotka eivät halua käyttää autoa."

JUKKA KOIVULA

Matkahuoltoa ja grillikahviota Kivijärvellä pyörittävä Leena Pekkarinen on toiminut maaseutuyrittäjänä yli 30 vuotta. Koskaan aiemmin kunta ei ole jäänyt julkisen liikenteen ulkopuolelle, hän pahoittelee.

Määrärahat loppuivat

Mistä johtuu tilanne, jossa kokonaiset kunnat jäävät ilman joukkoliikennelinjoja?

"Rahanpuutteesta, kuten moni muukin ongelma tässä yhteiskunnassa", miettii Keski-Suomen liiton liikenneinsinööri **Pekka Kokki**.

Kunnat ja elykeskukset kilpailuttavat joukkoliikennereittejä, joiden palvelutaso halutaan turvata. Pääosin kyseessä ovat työ- ja opiskelumatkojen yhteydet sekä tietyt lakisääteiset palvelut.

"Liikenteen palveluja ostettaessa peruspalvelutaso asetetaan etusijalle", kertoo Keski-Suomen elykeskuksen joukkoliikennesuunnittelija **Ulla Ropanen**.

"Rahaa ei saa käyttää epätarkoituksenmukaisen tai päällekkäisen liikenteen ostamiseen eikä sellaisen liikenteen ostamiseen, jossa matkustajia ei ole", hän huomauttaa.

Viime vuodet valtion joukkoliikenteelle myöntämä määräraha on pysynyt samantasoisena. Enää se ei riitä syrjäseutujen liikenteen turvaamiseen.

"Elykeskushan on tietysti joukkoliikenneasioissakin avainasemassa siinä mielessä, että he ohjaavat valtion rahoja joukkoliikennetukeen. Siellä on vain surkean vähän jaettavaa", Kokki jatkaa.

Ministeriö tiedostaa ongelman

"Budjetti on pienentynyt ainakin valtion osalta, joten ihan kaikkialle ei pystytä ostamaan liikennettä", vahvistaa ylitarkastaja **Iida Huhtanen** liikenne- ja viestintäministeriöstä.

Työn alla on henkilökuljetusuudistus, jonka avulla pyritään järkeistämään lakisääteisiä ja tarvittuja kuljetuspalveluja. Yhtenä vaihtoehtona on kutsumuotoisen liikenteen kehittäminen.

"Kunnan eri hallintokunnat pohtivat yhdessä, mitä kaikkia kuljetuksia meidän kunnassamme tarvitaan, ja koettavat yhteistuumin paikata puutteita", Huhtanen kertoo.

Maaseudun liiketoiminnan näivettyminen bussikatveessa tiedostetaan ministeriössä, mutta suoria toimia nykymuotoisen joukkoliikenteen kehittämiseksi ei ole tiedossa.

"Joukkoliikenne ei ole lainsäädännöllisesti kenenkään subjektiivinen oikeus, eli sitä ei ole valtiolla tai kunnilla velvollisuutta järjestää", Huhtanen muistuttaa.

OLLI TOIVANEN

Toimitusjohtaja Johannes Snellman pelkää, että maidon jalostus Ahvenanmaalla vaarantuu.

Ruotsissa ajetaan hiiliveroa lihalle

Luonto-Liiton ja Suomen luonnonsuojeluliiton ympäristöjärjestöjohtaja **Leo Stranius** (vihr.) säätäisi lihalle samanlaisen haittaveron kuin esimerkiksi makeisilla jo on. Luonnonvarakeskuksen professori **Jyrki Niemi** puolestaan ei usko tällaisten haittaverojen vaikuttavan kuluttajien käyttäytymiseen.

Niemi toivoo verotuksen mieluummin yksinkertaistuvan kuin monimutkaistuvan ja uskoo verotuksen sijaan kuluttajavalistukseen.

Helsingin Sanomat kysyi Niemen ja Straniuksen kommenttia lihalle ja lihatuotteille asetettavaan veroon Ruotsissa lihaverosta käynnistyneen keskustelun innoittamana.

Lihavero olisi yksi muoto hiilidioksidiverosta eli verosta, joka asetettaisiin hiilidioksidipäästöjä aiheuttaville tuotteille.

Ruotsin Maatalousvirasto (Jordbruksverket) on vaatinut lihalle veroa jo pitkään. Nyt aihe on noussut pinnalle uudelleen feministipuolueen puheenjohtajan **Gudrun Schymanin** syytettyä hallitusta aloitteettomuudesta lihan kulutuksen rajoittamisessa. Schyman ei pidä riittävänä hallituksen kehotuksia suosia vihannespainotteisempaa ruokavaliota.

"Kysymys on tulenarka, ja tuottajat vastustavat sitä ankarasti. Se on ymmärrettävää. Mutta jos lihan kulutusta rajoitetaan verottamalla, valtiovallan pitää tulla vastaan ja tukea vastaavasti maitotuotteiden valmistusta", toteaa puolestaan Ruotsin ruoka- ja ympäristötiedotuksen tiedottaja **Toivo Jokkala**.

> Raakalihaa olisi tietysti helppo verottaa. Mutta entä esimerkiksi einekset, joissa lihapitoisuus vaihtelee? Rajatapauksia tulisi paljon.
>
> JYRKI NIEMI

Suomessa Stranius tarjoaisi Helsingin Sanomien mukaan tuottajille korvaukseksi siirtymäkautta, jonka aikana valtio tukisi lihaveron aiheuttamaa myynnin menetystä.

"Hintakilpailussa emme nykyisinkään pärjää esimerkiksi tanskalaisille lihantuottajille. Meidän valttejamme ovat laatu ja luomu."

Jyrki Niemen mukaan lihan verotus olisi vaikea toteuttaa.

"Raakalihaa olisi tietysti helppo verottaa. Mutta entä esimerkiksi einekset, joissa lihapitoisuus vaihtelee? Rajatapauksia tulisi paljon."

JUHANI REKU